

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a **felperesnek** az Andrási Ügyvédi Iroda (1054 Budapest, Szemere u. 23.III/1., ügyintéző: dr. Andrási László ügyvéd) által képviselt **alperes** ellen **12.299.270 Ft és járulékai megfizetése** iránt a Fővárosi Bíróságon 24.G.40.681/2009. szám alatt indult perében - mely perbe dr. Soltész Ágnes jogtanácsos által képviselt APEH Észak-magyarországi Regionális Igazgatósága (3530 Miskolc, Kandia u. 12-14.) az alperes oldalán beavatkozóként vett részt - a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 13.Gf.40.049/2010/9. szám alatt meghozott ítélete ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.049/2010/9. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Bíróság 24.G.40.681/2009/19. számú ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 3.919.636 (Hárommillió-kilencszáztizenkilencezer-hatszázharminchat) Ft-ot, ennek 2006. január 7. napjától kezdődően a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegű késedelmi kamatát.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesek 295.000 (Kettőszázkilencvenötezer) Ft első fokú részperköltséget, valamint az Államnak - az adóhatóság felhívására - 516.600 (Ötszázötvenhatezerhatszáz) Ft le nem rótt kereseti illetéket. Az ezt meghaladó első fokú eljárási illetéket az Állam viseli.

A beavatkozó költségeit maga viseli.

A Legfelsőbb Bíróság az első fokú ítéletnek a fentieket meghaladó elutasító rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 405.625 (Négyszázötezer-hatszázhuszonöt) Ft másodfokú és felülvizsgálati együttes részperköltséget, az Államnak pedig az

adóhatóság felhívására 1.033.200 (Egymillió-harmincháromezerkettőszáz) Ft le nem rótt másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket. Ezt meghaladó illetéket az Állam viseli.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság 19. sorszámú ítéletében a felperesnek 12.299.270 Ft és kamatai megfizetésére irányuló keresetét elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperest 12.299.270 Ft és ennek 2006.január 7-től a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásként azt állapította meg, hogy a felperes megbízottként az alperes pedig megbízóként három írásbeli szerződést kötött angol nyelvű dokumentáció magyar nyelvre történő fordítására és szaklektorálására. Mindhárom szerződésben a magyar nyelvű fordítást alapul véve 4,00 Ft/karakter/ÁFA díjazásban állapodtak meg. A 99/33/2005. számú 2005. október 24-én kelt szerződésben a díjazás becsült összegét 1.024.000 Ft + ÁFA-ban, a teljesítési határidőt pedig 2005. november 30-ában jelölték meg. A 2005. november 3-án megkötött 99/34/2005. számú megbízási szerződésben a szerződés becsült díja 516.000 Ft volt, míg a teljesítési határidő november 30-a. A 2005. december 10-én (valójában a dátum a napot nem tartalmazza) kelt 99/38/2005. számú szerződésben a becsült összeget 1.108.000 Ft + ÁFA-ban, a teljesítési határidőt 2005. december 10-ében határozták meg. A tényállás szerint a peres felek már korábban is szerződéses kapcsolatban álltak egymással, az alperes felhívására a felperes évente tett árajánlatot. A perbeli szerződéskötést megelőzően a 2005. január 7-én tett árajánlatában a felperes az angol nyelvről történő fordítást karakterenként nettó 2,45 Ft-ért, a szaklektorálást 1,55 Ft-ért vállalta. A sürgősségi felárat 100 %-ban határozta meg. A képek, ábrák beemelését a szövegbe oldalanként 2.400 Ft-ért vállalta. A végrehajtási határidőt fordítás esetében munkanaponként 10 oldalban, szaklektorálás esetén 15 oldalban jelölte meg. A fordítás elvégzése után a felperes mindhárom szerződés tekintetében számlát állított ki, melyet az alperes túlzottnak talált, ezért a felperessel történt megegyezést követően a 99/33/2005. számú szerződés alapján 1.872.565 Ft összegben, a 99/34/2005. számú szerződés alapján 636.684 Ft összegben, míg a 99/38/2005. számú szerződésből adódóan 1.950.749 Ft összegű számlát az alperes kifizetett. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felek között írásban megbízási szerződés jött létre, amely írásbeli alakot az 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.) 98. §-ának /2/ bekezdése és 134 §-a írja elő. Nem fogadta a bíróság a felperesnek azt az érvelését, hogy az árajánlata a Ptk. 205/A. §-ának /1/

bekezdése alapján általános szerződési feltételnek minősülne. A felek ugyanis egyedileg tárgyalták meg a szerződési feltételeket és a felperes ajánlatától eltérő tartalmú elfogadás az alperes részéről új ajánlatnak minősült, az ügyleti feltételeket pedig írásban rögzítették. A képek és ábrák ellenértékét, valamint a 100 %-os sürgősségi felárat az írásbeli szerződés nem tartalmazta. A számlák kifogásolása után a felek egymással egyezségeket kötöttek, a felperes ennek megfelelően számlázott az alperes pedig teljesített, ezért a kereset alaptalan. Az elsőfokú bíróság ítélete azt is tartalmazta, hogy a beavatkozó a felperes adótartozásának behajtása iránt indult végrehajtási eljárásban a felperesnek az alperessel szembeni követelését 3.908.778 Ft összegben lefoglalta. Így e követelés új jogosultja a beavatkozó lett, tehát ebben a keretben a felperesnek nem volt keresetösségi joga, csak a lefoglalt összeget meghaladóan érvényesíthette a követelését.

A másodfokú bíróság a peres felek között létrejött szerződéseket a Ptk. 389. §-a szerinti vállalkozási szerződésnek minősítette. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság által felhívott Ptk. 205/A. §-ának /1/ bekezdése csak a 2006. március 1-ét követően kötött szerződésekre alkalmazható. Az volt a jogi álláspontja, hogy a felperes árajánlatai, így konkrétan a 2005. január 7-i árajánlat a felek által megkötött egyedi szerződésekkel együtt képezik a felek megállapodását. Mind az árajánlat, mind a perbeli szerződések írásban jöttek létre. A felek gyakorlatában az egyedi szerződések és az általános szerződési feltételek alapján a teljesítés-igazolások megtörténtek, majd ezt követően a felperesi számlák kifizetésre kerültek. Az Áht. 98. §-ának /1/, /2/ bekezdése valamint a 217/1998./XII.30./ kormányrendelet az elsőfokú bíróság által felhívott 134. §-ának /9/ bekezdése ennek nem mondanak ellent. A perbeli szerződések és az általános szerződési feltételeket tartalmazó árajánlatokra figyelemmel az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felek közötti egyezség eredménye a három leszállított értékű számla, mert azok nem a felek megegyezése, hanem az alperes egyoldalú intézkedése alapján kerültek kiállításra. Az alperes részéről eljáró K. M. önálló ügyletkötési jogkörrel nem rendelkezett. A szerződésből megállapíthatóan a becsült karaktermennyiség csupán egy számszakilag megjelölt, de a tényleges karakter mennyiséget meg sem közelítő szám volt és az elszámolás a tényleges fordítási characterszám alapján történt, amely a magyar nyelvű fordítás karakter számára vonatkozott. A per tárgyát képező mindhárom szerződés esetében a 2005. évi árajánlat irányadó a 100 %-os sürgősségi felár felszámításánál, azaz 10 oldal (10.000 karakter)/nap a fordításnál és 15 oldal (15.000 karakter) lektorálás naponta. A 99/33/2005. számú szerződésnél 569.071 db karakter után 57 munkanap számítható a fordításra és 38 a lektorálásra, ténylegesen 2005. október 24-től november 30-ig terjedő időszakot határozott meg a szerződés. A feladatot a

felperes 2005. december 8-ára fejezte be. A sürgősségi felárral és ÁFA-val a teljes vállalkozói díj 6.680.706 Ft, amelyből az alperes megfizetett 1.872.565 Ft-ot, így a különbözet 4.808.141 Ft.

A 99/34/2005. számú szerződésnél a 172.632 db karakterre számolva 17 munkanap a fordítás és 12 nap a lektorálás időigénye. A 29 nappal szemben 2005. november 3-tól december 8-ig dolgozott a felperes, azaz 25 munkanap alatt végezte el a munkát. A karakterszám alapján a munkadíj ÁFA-val 2.608.316 Ft, megfizetett az alperes 636.684 Ft-ot, a különbözet 1.971.632 Ft.

A 99/38/2005. számú szerződésnél a karakterszám 625.225 db, a fordítás időigénye 63 munkanap, a lektorálásé 42 munkanap volt. A felperes 2005. november 3-tól december 8-ig dolgozott ezen a munkán, így a sürgősségi felárral számolva a munkadíja ÁFA-val 7.470.246 Ft. Az alperes megfizetett ebből 1.950.749 Ft-ot, a különbözet 5.519.497 Ft. A felperes a három szerződés alapján jogszerűen tarthat igényt 12.299.270 Ft-ra a Ptk. 397. § /1/ bekezdése alapján. A számlák teljesítési idejéhez igazodóan a felperes a Ptk. 301/A. § /1/ és /2/ bekezdése alapján jogosult a tőkeösszeg után járó késedelmi kamatra.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott a Pp. 3. §-ának /1/ bekezdésére, ugyanis a felperes a teljes követelés tekintetében keresetösségi joggal rendelkezik. A Vht. 113. §-a alapján a beavatkozónak perindítási lehetősége nyílt az alperessel szemben, de ez a jelen per tárgyát képező kötelmi jogviszonyban alany változást nem jelent.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 3. §-ának /1/ bekezdését, amikor a lefoglalt összeg tekintetében is megállapította a felperes keresetösségi jogát, holott ebben a körben a Pp. 157. §-ának /1/ bekezdése, valamint a Pp. 136. § /1/ bekezdésének b) és g) pontja alapján a per megszüntetésének lett volna helye. Az alperesi beavatkozó ugyan úgy nyilatkozott a 2008. december 5-én megtartott tárgyaláson, hogy a foglalás hatálya az alperes elismerő nyilatkozatának a hiányában nem állt be, de ez nem felel meg az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 153. §-ának. Miután az APEH a felperesnek az alperessel szembeni követelését lefoglalta, a foglalás erejéig a felperes már nem jogosult a valós, vagy vélt követelése érvényesítésére. A vitatott összeg behajtását az APEH beavatkozó az adóvégrehajtási szabályok szerint kísérelheti meg.

Megsértette a másodfokú bíróság a Ptk. 211. és 213. §-ainak a rendelkezését is. Az alperes csak tájékozási célból kért árajánlatot a felperestől, mint ahogyan más társaságoktól is. A

felperes által nyújtott árajánlat nem tartalmazott az ajánlati kötöttségre időt, ezért a postafordultával elküldött elfogadó nyilatkozat hiányában a felperes ajánlati kötöttsége megszűnt. Az alperes pedig semmiféle elfogadó nyilatkozatot nem küldött a felperesnek ezért az ajánlatban foglalt feltételekkel nem jöhetett létre a szerződés. A bíróság ítélete ellentétes a Ptk. 205/B-C. §-ában és a 207. § /1/ bekezdésében foglaltakkal. Általános szerződési feltételeket egyébként sem az alperes, sem a felperes nem alkalmazott, az aktuális szerződési feltételeket mindig az eseti szerződések tartalmazták. A felperesnek az év elején tett ajánlata csak az alperes tájékozódását szolgálta, a túl magas díjazásért dolgozó társaságot már meg sem kereste. Amennyiben általános szerződési feltételnek kellene tekinteni az árajánlatot, az alperes sem nyilatkozattal, sem ráutaló magatartással nem fogadta el. Az egyes szerződések megkötésével dőlt el, hogy mi az, ami a szerződési feltételek közé kerül. A felperes által csatolt előző megállapodások kifejezetten tartalmazták a sürgősségi felár kikötését, tehát az ezért járó díjazásra a felperes a megállapodás alapján tarthatott igényt. A másodfokú bíróság ítélete az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 98. §-a, 134. §-a és a 217/1998./XII.30./ Korm. rendelet 134. § /9/ bekezdésébe ütközik. A felek teljeskörű megállapodását az írásbeli szerződések tartalmazzák. Ezekben azonban nincsen rendelkezés sem a logók és képek szövegbe történő beillesztéséről, sem pedig a sürgősségi felárról. A szerződésben teljesítési határidő lett megállapítva, amelyet a felperes általa sem vitatottan, két esetben 8 nappal túllépett, amely körülményt a másodfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyott.

A másodfokú bíróság által megállapított tényállás a Pp. 206. §-ának /1/ bekezdését is sérti. K. M. képviseleti jogosultsága nem vitatható, hiszen a felperes valamennyi ajánlatát neki címezte. Ennek kétségbe vonása esetén nem érthető, hogy miért állította a felperes és fogadta el a másodfokú bíróság, hogy kizárólag K. M.részére küldött ajánlatokat az alperes elfogadta és általános szerződési feltételekként azok a szerződés részévé váltak. A felek egyeztetéseinek eredményeként születtek meg a teljesítési igazolásokhoz ténylegesen csatolt számlákon szereplő összegek, amelyeket az alperes kifizetett. Az egyezséget az a körülmény is alátámasztja, hogy a felperes két évig nem is vitatta a díjazás mértékét. A felperes a követelt összeg tekintetében számlát nem bocsátott ki, ezért késedelmi kamatra sem jogosult a Legfelsőbb Bíróság Gk.66 számú kollégiumi állásfoglalása szerint, mert a számla kibocsátásának elmaradása kizárja a kötelezett fizetési kötelezettségét.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint részben alapos.

A perben elsősorban az volt a vitatott, hogy a perbeli vállalkozási szerződések a peres felek között milyen tartalommal jöttek létre. A jogerős ítélet indokolásából az állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság a felperes 2005. január 7-i árajánlatát általános szerződési feltételnek tekintette és azt állapította meg: „A felperes 2005. évi árajánlata a perbeli szerződésekkel együtt képezik a felek jogviszonyában a releváns megállapodásokat”. Ezt a megállapítást mindössze azzal indokolta, hogy ez felelt meg a felek közötti szerződéses kapcsolatban alkalmazott korábbi gyakorlatnak és ezt támasztja alá a számlázási és fizetési gyakorlatuk is.

A Ptk-nak a 2006. február 28-ig hatályos - jelen perben irányadó - szabályai nem határozzák meg az általános szerződési feltétel fogalmát, ezért az alperesnek a Ptk. 205/A. §-ának megsértésére történő hivatkozása nem helytálló. A jelen perben irányadó Ptk. 209. §-ából kitűnően az általános szerződési feltételt egyoldalúan határozza meg a kibocsátó, tehát azt a felek nem tárgyalják, nem vitatják meg és ezért nem is jelent a tárgyalások során kialakult akarat megegyezést. Éppen ezért rendelkezik úgy a Ptk. 205. §-ának /3/ bekezdése, miszerint ha a felek meg is egyeznek a lényeges kérdésekben az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje és azt a másik fél kifejezetten, vagy ráutaló magatartással elfogadja. Ráutaló magatartás a Ptk. 216. §-ának /2/ bekezdése szerint a nyilatkozattétel elmulasztása is lehet, de jogi hatása ennek csak akkor van, amennyiben a hallgatást a körülményekből adódóan akarat kifejezésésként lehet értelmezni. Ehhez figyelembe kell venni valamennyi jelentős körülményt, ide értve a felek közötti tárgyalásokat, a már kialakult szerződéskötési gyakorlatot és a szerződéskötést követően tanúsított magatartást is.

Az alperes a fordítási munka valamennyi lényeges feltételére vonatkozóan 2005. év elején ajánlatot kért a felperestől. Ezek között szerepelt a fordítás és szaklektorálás karakterenkénti díja, kép, ábra, rajz szövegbe való behelyezésének az ára és a vállalt teljesítési határidő is. A felperes mindazokat a feltételeket, amelyek mellett a fordítást az adott évben vállalta, egyoldalúan meghatározta. Ilyen előzmények után a felek perbeli vállalkozási szerződéseket 2005. év végén megkötötték. Ezekben meghatározták a szerződés tárgyát; az angol nyelvű dokumentáció lefordítását és szaklektorálását, a fordítás és szaklektorálás díjának egységét, a célnyelv (magyar nyelv) karakterenként megjelölt összegében, amely lehetőséget adott arra, hogy a munka teljesítésekor a díjat kiszámíthassák a magyar nyelvre fordított szöveg terjedelme alapján. A szerződésben teljesítési határidőt is kikötöttek. A szerződés tárgyában nem szerepel a képek és ábrák szövegben való elhelyezése és annak díjazása sem. Tény viszont, hogy ilyen ábrák voltak a fordítandó dokumentációban és az alperes nem közölte, hogy

ezeket az ábrákat ki kellene hagyni, éppen ellenkezőleg ennek a munkának az elvégzésére korábban árajánlatot kért a felperestől. A felperes ezeket a beillesztéseket a korábbi fordítások esetében is elvégezte, így helyesen következtetett arra, hogy a dokumentáció fordításához, annak jellegéből következően az ábrák és képek belehelyezése is hozzátartozik. A felperes szolgáltatása tehát helyénvaló volt, annak díját le is számlázta az alperesnek, ezért jogszerűen igényt tarthat az elvégzett munka ellenértékére, mely munka díjazását a felperes az árajánlatot követően nem kifogásolta, nyilván azért kötött szerződést a felperessel, mert a korábban közölt díjat elfogadhatónak tartotta. Megállapítható volt az is, a felperes által csatolt korábbi szerződésekben, hogy a képek beillesztésének elvégzése az eseti vállalkozási szerződésekben kifejezetten nem szerepelt, ennek ellenére az alperes a munkát az árajánlatnak megfelelően díjazta. Az alperes olyan szerződést nem csatolt, amely ennek ellentmondott volna. Amennyiben az alperes e korábban kialakult gyakorlattól el kívánt térni, a polgári jog általános elveire, így a Ptk. 4. §-ára figyelemmel erre a felperes figyelmét a szerződéskötéskor fel kellett volna hívnia.

Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a költségvetési szerv által kötött vállalkozási szerződés érvényességéhez írásbeli alakra van szükség. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és a 217/1998./XII.30./ Korm. rendelet az államháztartás működésének és ellenőrzésének legfontosabb szabályait tartalmazza, köztük az államháztartás szervezetének vagyoni, pénzügyi működésére a döntési eljárásokra, valamint a költségvetési szervek kötelezettség vállalására, annak eljárási rendjére vonatkozó előírásokat az adott szervezetre kötelezően. Magára a kétoldalú jognyilatkozatot tartalmazó szerződésre nem ír elő írásbeli alakot, nem mondja ki, hogy a költségvetési szerv által kötött szerződés csak írásban érvényes (Ptk. 217. § /1/ bekezdés, 218. § /3/ bekezdés).

A sürgősségi felár, mint szerződési feltétel kikötése tekintetében viszont - a bizonyítékok helyes, okszerű mérlegelése mellett - nem volt megállapítható az alperes elfogadó nyilatkozata ráutaló magatartás formájában sem. Alaptalanul érvelt a felperes azzal, hogy a sürgősségi felár szerződéses kikötését akadályozta az a körülmény, hogy csak a teljesítéskor derülhet ki, megilleti-e a felár a felperest az árajánlatban kikötött munkaintenzitás alapján. Ez a körülmény azonban nem képezhetette akadályát annak, hogy a felek a sürgősségi díj felszámíthatóságában megállapodjanak. Maga a felperes több szerződést csatolt, amelyben a felek kifejezetten kikötötték a sürgősségi felárat. Alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy ez csak olyan szerződések esetében történt, amelyben a kisebb terjedelemben tekintettel a karaktert, illetve az oldalszámot meg lehetett becsülni. Ezzel szemben a 72/28/2004. számú szerződés 202 oldalas fordításra nézve tartalmazott sürgősségi felárat. A

felperes több ÁFA visszaigénylésre nem jogosító számlát csatolt, amellyel azt kívánta igazolni, hogy az alperes sürgősségi felárat fizetett, ezekből a szerződésekből vagy hiányzik a szerződésszám, vagy pedig nem állapítható meg, hogy olyan szerződések esetén történt a felár kifizetése, amelyekben az nem volt kikötve. A perbeli 99/33/2005. számú szerződés 256 oldal fordítására vonatkozott, ezt október 24-e és november 30. között kellett a felperesnek elvégeznie, tehát már ebből az oldalszámból is látszik, (egyébként a magyar szöveg mindig nagyobb terjedelmű volt), hogy 41 munkanapra lett volna szükség a napi 10 oldalnyi fordítás és 15 oldalnyi szaklektorálás elvégzéséhez, tehát számítani kellett a sürgősségi felár alkalmazására, azt a felek mégsem kötötték ki. A felperes ezeket a díjakat le sem számlázta az alperesnek. Arra hivatkozott, bár ezt semmivel sem bizonyította, hogy a sürgősségi felár számlázása azért maradt el, mert az alperes megfenyegette, hogy ez esetben elveszíti a megrendeléseket. A felperes tanúként meghallgatott kültagja B. A. L. azonban erről nem tett említést a tanúvallomásában. Ugyanakkor ellentmondás érhető tetten abban, hogy „a fenyegetés” a képek, szövegek beillesztésének számlázását mégsem akadályozta meg. A felperes eredeti keresetében sem szereltette a sürgősségi felárat követelésként, erre csak a kereset benyújtását követően kb. másfél év múlva került sor. A hallgatás ráutaló magatartásként való értékelésénél a feleknek a szerződéskötés után tanúsított magatartását is figyelembe kell venni. A sürgősségi felár igen jelentős összeg, 100 %-a az eredeti díjnak. A felperes a 13. sorszámú beadványában maga adta elő, hogy a sürgősségi felár már abban az esetben is jár, ha a szerződésre fordítandó tényleges időigény akár csak egy nappal haladja meg a felperes által az árajánlatban közölt munkateljesítményt, tehát ha a munka intenzitását akár csak egy nap tekintetében kell megnövelnie. A felek a szerződésükben közösen állapodtak meg a teljesítési határidőben. A felperes vállalta, hogy ebben a határidőben teljesít, ami azt is jelenti, hogy a munka intenzitását úgy kell megnövelnie, hogy határidőre teljesíteni tudjon. Amennyiben ezt nem tudja végrehajtani és késedelembe esik, a sürgősségi felár – ellenkező kikötés hiányában – nem illetheti meg. A perbeli esetben viszont két szerződés tekintetében is késedelembe esett.

A fentiekre tekintettel az összes körülményt mérlegelve arra a következtetésre kellett jutni, hogy az alperes részéről nem volt megállapítható olyan ráutaló magatartás, amelyet akként lehetett értékelni, hogy elfogadta volna az adott vállalkozási szerződésekben a felperes által az árajánlatban egyoldalúan meghatározott sürgősségi felárat, kifejezett elfogadó nyilatkozatot viszont nem tett. A felperesnek tehát a sürgősségi felár megfizetése iránti keresete alaptalan.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul vitatta a felperes kereshetőségi jogát. A Pp. 3. §-a értelmében a vitában

érdekelt fél terjeszthet elő keresetet. A peres felek között létrejött szerződésnek a felperes az egyik alanya, e jogviszonyban jogutódlás nem következett be. A 2003. évi XCII. törvény 144. §-a szerint az adóhatóság alkalmazottja a végrehajtási eljárásban az egyes végrehajtási cselekmények foganatosításakor a Vht. rendelkezéseit alkalmazza. Ennek megfelelően került sor 2007. június 6-án az adóhatóság részéről a felperesnek (adósnak) az alperessel kötött szerződésből eredő követelésének a lefoglalására a Vht. 110. §-a szerint és a Vht. 111. §-a alapján az alperes felhívására arra nézve, hogy a követelést elismeri-e. Majd 2008. április 29-én a lefoglalt követelés összegének módosításával egy újabb felhívásra került sor azzal, hogy a nyilatkozattétel elmulasztása esetén az adóhatóság a Vht. 113. §-a alapján pert indíthat a harmadik személy, azaz az alperes ellen a Pp. 385. §-a értelmében a követelés behajtása iránt. A foglalás hatálya tehát csak akkor állt volna be, ha a harmadik személy jelen esetben az alperes a követelést elismeri. A foglalás hatálya következtében érvényesülhetnek a Vht. 112. §-ának /1/ bekezdésében megfogalmazott rendelkezések. A foglalás hatályával rögzülnek az adóhatóságot megillető jogok és kerül az adóhatóság a követelés jogosultja (az adós) helyébe a harmadik személy vonatkozásában (EBH.2000/324 szám). Maga a beavatkozó is azt nyilatkozta, hogy a foglalás hatálya nem állt be, de nem élt a perindítás jogával, hanem beavatkozóként vett részt abban a perben, amelyet a követelés érvényesítése iránt a felperes indított. Az adóhatóság az Art. 153. §-a alapján az alperessel szemben határozatot nem hozott. Egyébként jogi érdek hiánya esetén a per megszüntetésére nem kerülhetne sor, ilyen esetben a keresetet ítélettel kell elutasítani (BH.2004/421). A bíróság a Pp. 130. § /1/ bekezdésének g) pontja alapján és a Pp. 157. § a) pontja szerint csak akkor szüntetheti meg a pert, ha jogszabály valamely per megindítását csak meghatározott személy számára teszi lehetővé és a pert e körön kívül álló személy indítja meg. A jelen per azonban nem tartozik ebbe a körbe. A Pp. 130. § b) pontjára történő hivatkozás alaptalan, a felperes követelésének érvényesítése a bíróság hatáskörébe tartozik. A fentiekre tekintettel a felperes tehát igényt tarthat az eredetileg kiszámlázott 8.379.634 Ft-ból az alperes által ki nem fizetett 3.919.636 Ft-ra vállalkozói díj címén. A sürgősségi felár iránti díjigénye azonban alaptalan.

A felperes a számlákat a fenti összegre kiállította, a késedelmi kamatfizetési kötelezettség szempontjából annak nincsen jogi jelentősége, hogy az alperes a Ptk. 4. §-ával össze nem egyeztethető magatartása miatt újabb számlákat kellett kiállítania, mert a felek közötti egyezség a vállalkozói díjkövetelés tekintetében, ahogyan azt a másodfokú bíróság helyesen megállapította, nem jött létre, ezért a korábbi számlák sztornírozására a Ptk. 4. §-ának /4/ bekezdésére tekintettel az alperes alappal nem hivatkozhat.

A másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy K. M. az alperes részéről képviseleti joggal a szerződéskötésekre nézve nem rendelkezett, nem volt iratellenes. Maga K. M. is ezt vallotta tanúkénti meghallgatása során és megállapítható volt, hogy kötelmet keletkeztető jognyilatkozatot nem tett, csak a felperessel folytatott tárgyalásokon vett részt. A másodfokú bíróság a bizonyítékoknak a Pp. 206. § /1/ bekezdésének megfelelő mérlegelésével okszerűen állapította meg tényként, hogy a felek között az alperes díjkövetelésére nézve egyezség nem jött létre. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes az alperes egyoldalú követelésének engedve, újabb és újabb számlákat állított ki, hogy a pénzéhez hozzájusson, egyre alacsonyabb összegben, nem ad alapot annak megállapítására, hogy a felek akarata kölcsönösen arra irányult, hogy a teljes követelést ily módon rendezzék. Nincsen jelentősége annak sem, hogy a felperes nem tett jogfenntartó nyilatkozatot a vállalkozói díj egy részének elfogadásakor. A Ptk. 316. §-a arra az esetre vonatkozik, amikor a jogosult a késedelmesen, vagy hibásan teljesített szolgáltatást fogadja el a kötelezettől, ez esetben jogfenntartás nélkül nem élhet a Ptk. 300. §-ában és 306. §-ában írt jogokkal. A perbeli pénztartozás esetében a teljesítés a ki nem fizetett részre nem történt meg, annak követelése nem függhet jogfenntartozó nyilatkozat megtételétől. A pénztartozás osztható szolgáltatás, ha annak egy részét a jogosult nem fogadja el, maga esik késedelembe.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának /4/ bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az első fokú ítéletet a rendelkező rész szerint részben megváltoztatta.

A pernyertesség-pervesztesség aránya 70-30 %-os a felperesre terhesebben. A Pp. 81. §-a /1/ bekezdésének megfelelően kell viselniük a feleknek a három eljárásban felmerült perköltséget. Az első fokú eljárásban a bruttó ügyvédi munkadíj összege 737.500 Ft, ebből 70 %-ot (516.250 Ft) a felperes, 30 %-ot (221.250 Ft) az alperes köteles megfizetni, ezek beszámításával a felperes köteles 295.000 Ft első fokú perköltséget megfizetni az alperesnek. A másodfokú eljárásban az ügyvédi munkadíj az első fokon megállapított összeg 50 %-a. A felperes köteles tehát 147.500 Ft másodfokú perköltség megfizetésére. A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek jogi képviselője nem volt, így költsége nem merült fel, ezért az alperes munkadíjának, 368.750 Ft-nak a 70 %-át, azaz 258.125 Ft-ot köteles az alperesnek megfizetni. Az ügyvédi munkadíj mértékét a Legfelsőbb Bíróság a 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. §-ának /2/ és /5/ bekezdése alapján állapította meg.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 738.000 - 738.000 Ft első - és másodfokú illetékből az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt 738.000 Ft felülvizsgálati

eljárási illetékből a felperes 70 %-ot, összesen 1.549.800 Ft
eljárási illetéket köteles az Államnak megfizetni a 6/1986./VI.26./
IM rendelet 13. §-ának /2/ és /5/ bekezdése alapján. A fennmaradt
664.200 Ft eljárásai illetéket az Állam viseli a hivatkozott
rendelet 13. §-a /1/ bekezdése és 14. §-a alapján.

A beavatkozó által támogatott fél részbeni pernyertességére,
illetve pervesztességére tekintettel, figyelembe véve a jogtanácsos
által kifejtett tevékenységet is, a Pp. 83. § /1/ bekezdése alapján
a Legfelsőbb Bíróság úgy határozott, hogy a beavatkozó a költségeit
maga viseli.

Budapest, 2010. november 18.

Salamonné dr.Solymosi Ibolya sk.
a tanács elnöke, előadó-bíró
Dr.Lőrincz Györgyné sk. bíró
öngyösiné dr.Gyügyei Klára bíró